

Yleis- ja harrasteilmailun turvallisuustilanne

Tilakuva 2019

Yleiskatsaus

Suomalaisessa yleis- ja harrasteilmailussa vuosi 2019 oli turvallisuuden kannalta hieman edellisvuosia heikompi. Onnettomuuksia tapahtui 12, ja näistä 2 johti kuolemaan. Molemmissa tapauksissa menehtyi 1 henkilö. Tapahtumat olivat ensimmäiset kuolemaan johtaneet onnettomuudet sitten heinäkuun 2017.

Onnettomuuksien kokonaismäärä oli vuosien 2013-2018 keskiarvon (9) yläpuolella. Ilma-aluksen hallinnan menetys ilmassa, kiitotieltä suistuminen ja törmäys esteisiin olivat viime vuonna onnettomuuksien yleisimpiä syytekijöitä.

Vakavia vaaratilanteita tapahtui 8, eli niiden määrä puolittui edellisvuoteen ja vuosien 2013-2018 keskiarvoon verrattuna.

Onnettomuuden ja vakavan vaaratilanteen määritelmällinen ero on usein varsin pieni. Tapahtuma, josta yhdellä kertaa selvittää pienillä korjauksilla (vakava vaaratilanne), saattaakin toisella aiheuttaa koneeseen niin suuria vaurioita, että se menee lunastukseen tai henkilö loukkaantuu vakavasti (onnettomuus). Onnettomuuden ja vakavan vaaratilanteen tarkemmat määritelmät löydät [täältä](#).

Tänä vuonna yleis- ja harrasteilmailussa tuuria oli suuntaan ja toiseen. Hyvin vakavistakin suurienergistä tilanteista selvittiin ilman henkilövahinkoja ja toisaalta tapahtui pienellä vauhdilla kiitotieltä ulosajautumisia, joissa kuitenkin ilma-alus meni korjauskelvottomaksi. Kun tilannetta tarkastellaan summaamalla yhteen onnettomuudet ja vakavat vaaratilanteet, voidaan todeta kokonaismäärän olevan samalla tasolla tai hieman aiempia vuosia alempana. Viime vuoden onnettomuuksissa kuitenkin 2 henkilöä menehtyi, joten kokonaisuutena voi todeta vuoden sujuneen turvallisuuden kannalta edellisvuosia heikommin.

Tason 2 mittareilla tarkasteltuna vuonna 2019 huomionarvoista olivat lisääntyneet ilmassa tapahtuneet [läheltä piti-tilanteet](#) sekä [kiitotiepoikkeamat](#).

Onnettomuudet

Vuonna 2019 suomalaisessa yleis- ja harrasteilmailussa tapahtui yhteensä 12 onnettomuutta, joista 8 harrasteilmailussa ja 4 yleisilmailussa.

Harrasteilmailun (sisältää ultrakevyet ja purjekoneet) onnettomuuksien määrä oli kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna ja myös vuosien 2013-2018 keskiarvon (6,3) yläpuolella. Myös yleisilmailussa (muu ilmailu pl. kaupallinen ilmakuljetus) määrä oli hieman edellisvuotta ja pidemmän aikavälin keskiarvoa (2,8) korkeampi.

Onnettomuuksien kokonaismäärä oli vuosien 2013-2018 keskiarvon (9) yläpuolella.

Viime vuoden onnettomuuksista suurin osa tapahtui lähestymisen tai laskun yhteydessä. Onnettomuudet jakautuivat kiitotieltä suistumisiin,

vaaratilanne-tilastoihin vuodesta 2005 eteenpäin **täällä**.

Kuolemaan johtaneet onnettomuudet ovat olleet harvinaisia viime vuosina, mutta viime vuonna niitä tapahtui 2, joissa molemmissa menehtyi 1 henkilö. Vuosien 2013-2018 keskiarvo tämän tyyppisten onnettomuuksien osalta on 1,5.

Onnettomuudet tapahtuivat ultrakevyen syöksytyä maahan lentoalueen jälkeen Pirkkalassa ja toisessa tapauksessa experimentalin moottorihäiriön jälkeisen pakkolaskun epäonnistuttua.

OTKES on aloittanut **tutinnan** ultrakevyen maahansyöksystä Pirkkalan lentoasemalla. Lisäksi OTKES tutkii toista **onnettomuutta**, jossa ylösvedon jälkeen ultrakevyt putosi metsään, mutta lentäjä selvisi hengissä. Molemmissa tapauksissa kyseessä oli oppilaslento. Pirkkalassa tapahtuneen onnettomuuden tutinnan yhteydessä OTKES havaitsi onnettomuuskonetyypin (EV97 Eurostar) sivuperäsinpolkimien sijainnin ohjaamossa mahdollistavan niiden tahattoman virheellisen käytön ja julkaisi jo tutinnan aikana turvallisuussuosituksen muutostyöstä tämän estämiseksi.

Dronetoiminnassa saatiin 11 raporttia laitteiden tuhoutumisista, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Tällaiset tapaukset ovat myös periaatteessa onnettomuuksia.

Miehittämättömille ilma-aluksille tapahtuneiden tilanteiden luokitteluun kuitenkin odotetaan vielä EU-tasolta periaatteita, joten tässä vaiheessa niitä ei kirjattu onnettomuuksiksi vaan tyyppillisesti vain hallinnan menetys-luokkaan.

Onnettomuuksia ja vakavia vaaratilanteita suhteutetaan vuosittain suomalaisten ilma-alusten omistajilta kerättävään lentotuntitietoon. Vuoden 2019 lentotuntitilastot valmistuvat myöhemmin keväällä. Vuoden 2018 ja aiempien vuosien tilastot ovat nähtävissä **täällä**. Alustavien arvioiden mukaan vuoden 2019 lentotuntimäärä tulee hieman laskemaan vuoden 2018 lukemista. Viime vuosi tulee näin ollen myös suhteutettuna lentotunteihin olemaan onnettomuuksien kannalta aiempia vuosia heikompi.

Vuonna 2018 tilastojen mukaan yleisilmailussa lennettiin 40368 ja harrasteilmailussa 20987 lentotuntia.

Lentotunteihin suhteutettuna yleisilmailussa tapahtui 0,74 onnettomuutta ja harrasteilmailussa 1,91 onnettomuutta per 10 000 lentotuntia. Yleisilmailussa vuosien 2006-2017 keskiarvo oli 0,82 onnettomuutta per 10 000 lentotuntia. Harrasteilmailussa vastaava keskiarvo oli 2,46.

Menehtyneet

Vuonna 2019 menehtyi onnettomuuksissa 2 henkilöä. Edellisen kerran suomalaisessa yleis- ja harrasteilmailussa kuoli henkilö vuonna 2017, joten viime vuosi sujui heikommin kuin edelliset vuodet. Määrä oli kuitenkin vähemmän kuin vuosien 2013-2018 keskiarvo (3,5).

Onnettomuudet yleis- ja harrasteilmailussa (suomalaiset ja ulkomaiset) 2019 (lista aukeaa väkäsestä)

peilioie nuonon saan jondosta someroia.

2. Huhtikuu 2019 Suksikoneen lasku jälle Inarissa epäonnistui ja laskutelineet pettivät ja kone vaurioitui.
3. Toukokuu 2019 Purjekoneen siipi osui puun latvaan maastolaskussa Somerolla, koneelle vakavia vaurioita.
4. Toukokuu 2019 Ultrakevyt ilma-alus vaurioitui merkittävästi kovan laskun seurauksena Malmilla.
5. Heinäkuu 2019 Purjekone osui puuhun maastolaskussa Jämijärvellä ja tuhoutui.
6. Heinäkuu 2019 Experimental ajautui ulos kiitotieltä laskun jälkeen polkimen katkettua Kymissä ja vaurioitui merkittävästi.
7. Heinäkuu 2019 Experimental pyörähti pakkolaskussa Vuolijoella ympäri ja tämän seurauksena lentäjä menehtyi. Syynä pakkolaskuun ilmeisesti moottorin vikaantuminen.
8. Heinäkuu 2019 Lento-oppilaan ohjaama ultrakevyt syöksyi lentoonlähdön jälkeen maahan Tampere-Pirkkalassa. Ohjaaja menehtyi.
9. Syyskuu 2019 Lento-oppilaan ohjaama ultrakevyt sakkasi ylösvedon jälkeen ja putosi kiitotien viereiseen pajukkoon Eurassa.
10. Syyskuu 2019 Ultrakevyt osui lentoonlähdön jälkeen kiitotien päässä olleisiin pensaisiin ja putosi maahan syttyen tuleen Saksassa.
11. Lokakuu 2019 Helikopteri kaatui kyljelleen lentoonlähdön yhteydessä Oulussa
12. Joulukuu 2019 Ultrakevyt teki pakkolaskun moottorihäiriön jälkeen Espoossa

Vakavat vaaratilanteet

Vuonna 2019 tapahtui suomalaisessa yleis- ja harrasteilmailussa yhteensä 8 vakavaa vaaratilannetta, joista 1 harrasteilmailussa ja 7 yleisilmailussa.

Harrasteilmailussa määrä oli merkittävästi sekä edellisvuoden (8) että vuosien 2013-2018 keskiarvon (8,2) alapuolella. Yleisilmailussakin määrä oli vain n. puolet edellisvuoden määrästä (13) ja myös vuosien 2013-2018 keskiarvon (9,5) alapuolella.

Toisaalta kuten ylempänä todettu, varsin moni paremmalla tuurilla mahdollisesti vakavaksi vaaratilanteeksi jäänyt tapahtuma päättyi yleis- ja harrasteilmailussa viime vuonna onnettomuudeksi.

Vuoden 2019 lentotuntitilastot valmistuvat myöhemmin keväällä. Vuoden 2018 ja aiempien vuosien tilastot ovat nähtävissä [täällä](#). Alustavien arvioiden mukaan vuoden 2019 lentotuntimäärä tulee hieman laskemaan vuoden 2018 lukemista. Viime vuosi tulee joka tapauksessa olemaan myös suhteutettuna lentotunteihin vakavien vaaratilanteiden osalta aiempia vuosia parempi.

Yleisilmailussa vuosien 2006-2017 keskiarvo oli 2,18 ja harrasteilmailussa 2,79 vakavaa vaaratilannetta per 10 000 lentotuntia.

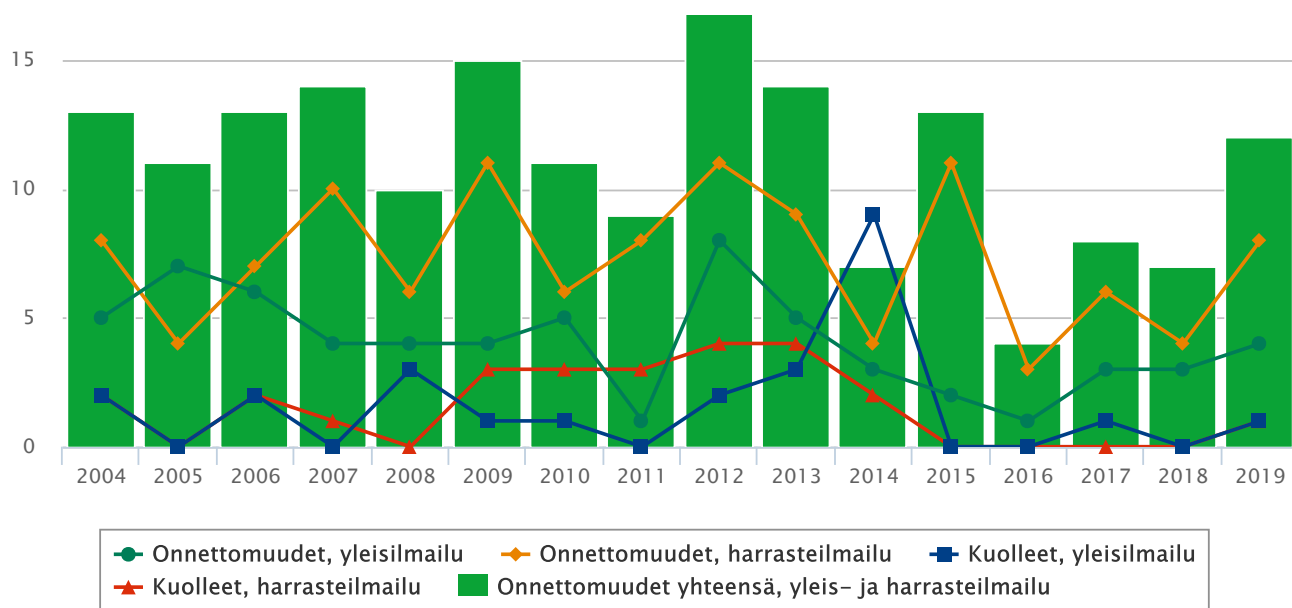
☐ **Vakavat vaaratilanteet yleis- ja harrasteilmailussa (suomalaiset ja ulkomaiset) 2019 (lista aukeaa väkäsestä)**

1. Helmikuu 2019 Yleisilmailukone sakkasi ja menetti huomattavasti korkeutta ennenkuin kone saatiin hallintaan Porissa.
2. Huhtikuu 2019 Yleisilmailukoneen ja sotilaskone-osaston välinen läheltä piti-tilanne Jyväskylässä. OTKES tutkinta.
3. Kesäkuu 2019 Yleisilmailukone teki laskun telineet ylhäällä Porissa.
4. Kesäkuu 2019 Kahden purjekoneen välinen läheltä piti-tilanne termiikissä Selänpäässä.
5. Heinäkuu 2019 Laskuvarjohyppykoneen tyhjäkäyntilasku moottorin tehon menetyksen jälkeen Jämijärvellä. Häätäsammutusläppä oli osittain sulkeutunut häätäsammutusvivun akselikaran löystytyä.
6. Heinäkuu 2019 Yleisilmailukone teki läpilaskun Lappeenrannassa NOTAMilla suljetulle kiitotielle, jossa henkilöitä ja ajoneuvoja työssä.
7. Syyskuu 2019 Yleisilmailukone tuli laskuun kiitotielle Jyväskylässä lennonjohdon ollessa suljettuna ohittaen pienellä etäisyydellä kiitotien päädyn välittömässä läheisyydessä olleen ajoneuvon.
8. Marraskuu 2019 Experimental-lentokoneen ovi irtosi lennon aikana Pirkkalassa

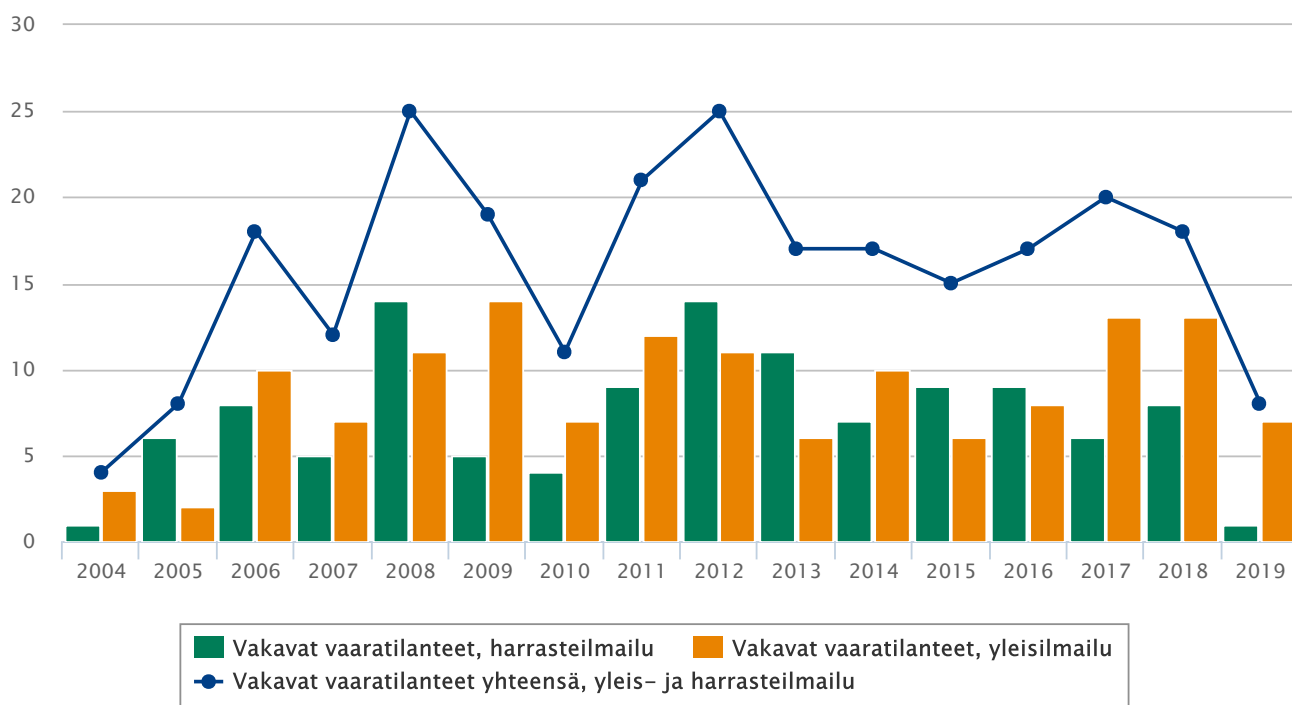
Aiemmat vuosikatsaukset löydät löydät graafien alapuolella olevista linkeistä.

Onnettomuudet ja kuolleet yleis- ja harrasteilmailussa 2004-2019

Etusivu Markkinat Toimintavarmuus Turvallisuus Ympäristö Liikennefakta

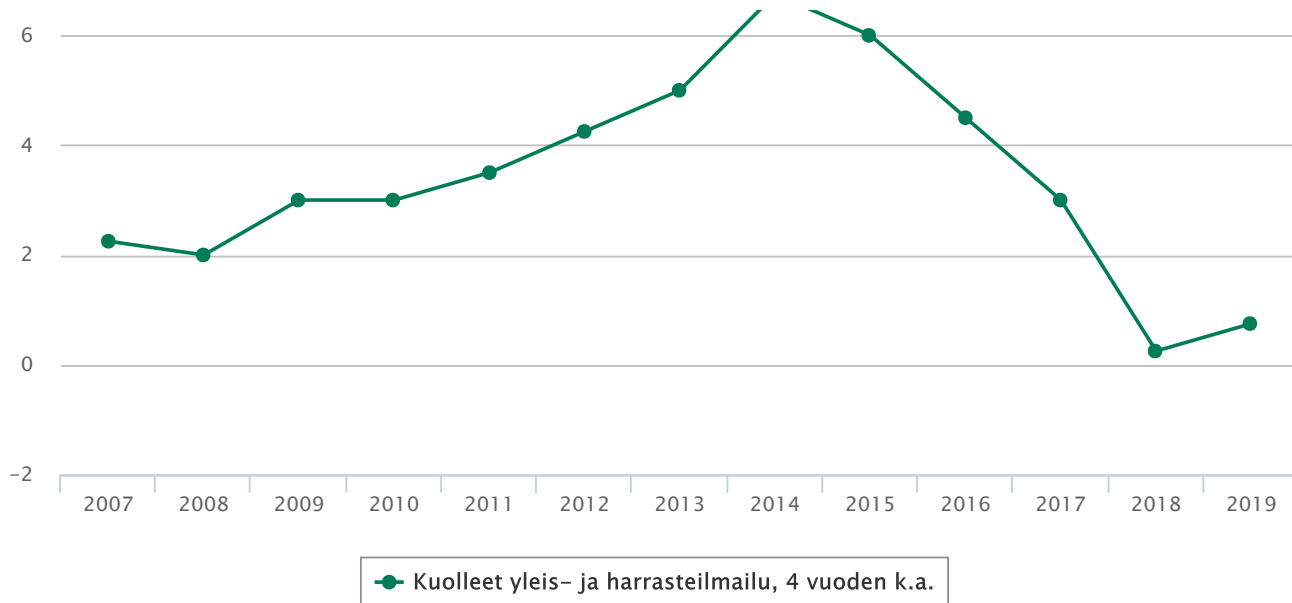

Vakavat vaaratilanteet yleis- ja harrasteilmailussa 2004-2019

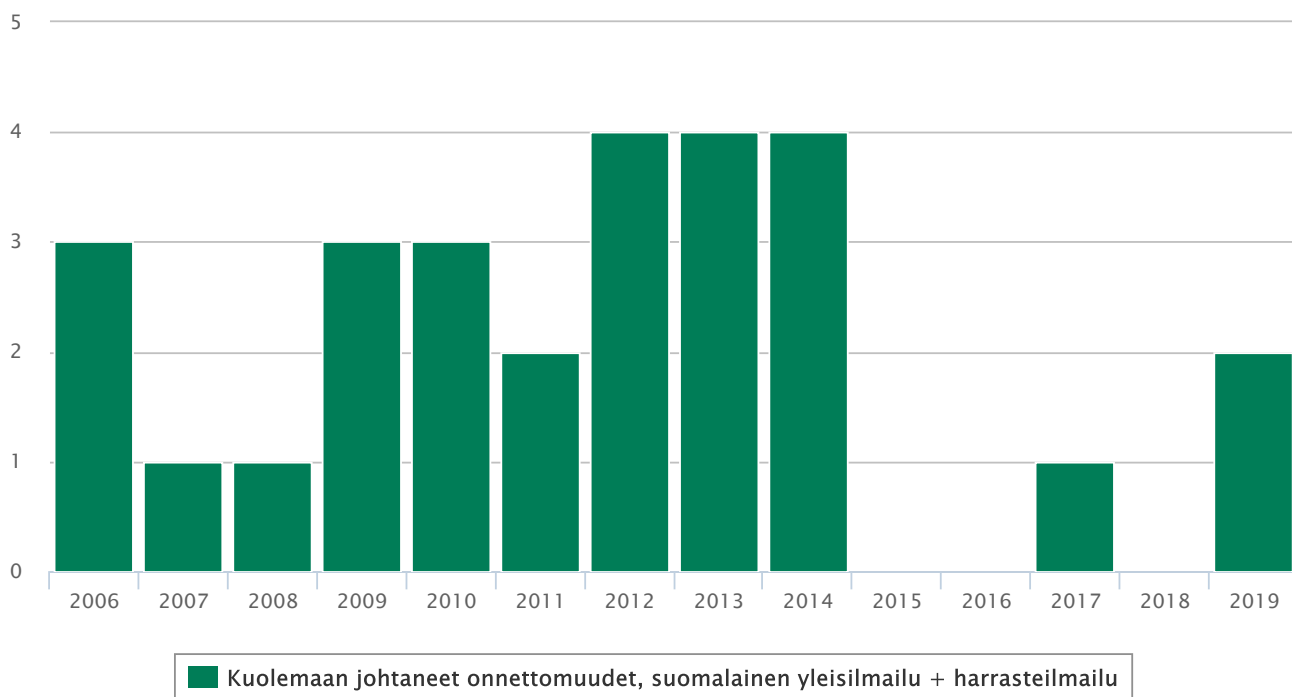

Kuolleet yleis- ja harrasteilmailussa, 4 vuoden keskiarvo

Etusivu Markkinat Toimintavarmuus Turvallisuus Ympäristö Liikennefakta

Kuolemaan johtaneet onnettomuudet, suomalainen yleisilmailu + harrasteilmailu 2006-2019

Aikaisemmat katsaukset

[Yleis- ja harrasteilmailun turvallisuustilanne 2018](#)

[Yleis- ja harrasteilmailun turvallisuustilanne 2017](#)

